

ПОСТАНОВА № 24н95

Пленуму Верховного Суду України

від 21 квітня 1995 р.

Пленум Верховного Суду України під головуванням

Голови Верховного
Суду України

Бойка В.Ф.

з участю заступника
Генерального прокурора України

Шевченка В.І.

при секретарі Пленуму,
судді Верховного Суду України

Селіванові М.П.

розглянув протест заступника Генерального прокурора України по справі
Островського М.Д. та Островського Й.П.

Вироком судової колегії в кримінальних справах Львівського
обласного суду від 12 травня 1968 року засуджені:

ОСТРОВСЬКИЙ Мирон Дем"янович, 6 травня 1917 року
народження, уродженець і житель с.Суходоли,
Бродівського району Львівської області, українець,
працював охоронцем КЕЧ Бродівського гарнізону,
не судимий;

ОСТРОВСЬКИЙ Йосип Петрович, 4 серпня 1925 року
народження, уродженець і житель с.Суходоли,
Бродівського району Львівської області, українець,
працював завідувачим складом Бродівського
хлібоприймального пункту, не судимий, -

кожний за ст.ст.19-56 ч.1 КК УРСР на 15 років позбавлення волі з
конфіскацією всього належного майна з засланням на 5 років; за ст.58 ч.1
КК УРСР на 15 років позбавлення волі з конфіскацією всього належного
майна з засланням на 5 років. За сукупністю злочинів відповідно до ст.42
КК УРСР кожному призначено 15 років позбавлення волі у ВТК суворого
режиму з конфіскацією всього належного майна з засланням на 5 років.

Ухвалою судової колегії в кримінальних справах Верховного Суду
УРСР від 18 червня 1968 року вирок залишено без зміни.

Згідно з вироком вони визнані винними у вчиненні таких злочинів:

Островський Мирон, як солдат армії колишньої буржуазної Польщі, з 1939 року перебував у полоні, а потім на різних роботах у фашистській Німеччині. У березні 1945 року він був завербований німецькою військовою розвідкою для проведення шпигунської і розвідувальної діяльності проти СРСР, але у зв'язку з розгромом німецько-фашистських військ радянською армією, завдань німецької розвідки не виконав. Восени 1945 року Островський М. повернувся за місцем свого народження в с.Сухобруси Бродівського району Львівської області, де познайомився з Островським Й.П., який також повернувся з Німеччини. Будучи антирадянськи настроєними, вони вступили в злочинний зв'язок з учасниками ОУН, з якими зустрічались і разом з ними вчиняли терористичні акти в селах Боратин і Суходоли.

7 січня 1946 року Островський Мирон і Островський Йосип прийшли в село Боратин, де зустрілися з учасниками ОУН Будилоком В.П., Буньковським В.К. і Маловським П.І.

Під час вживання спиртних напоїв у бидинок Похолківа зайшов Оменюк П.Ф., який декілька днів тому демобілізувався з Радянської Армії. Після перевірки документів Оменюк П.Ф. був запідозрений у співробітництві з органами державної безпеки, в зв'язку з чим над ним була вчинена розправа. У ній взяли участь Островський М.Д., Островський Й.П., які завдали Оменюку побої руками, ногами, лопатою, мордували його, а коли Оменюк втратив свідомість, вивезли його на узлісся, де продовжували мордувати, завдаючи удари, в тому числі і прикладом вогнепальної зброї, та душили за допомогою петлі, поки не вбили.

З метою приховати вбивство Оменюка М.П. Островський М.Д. та Островський Й.П. зустрічались з учасниками ОУН. Після цього Островський Мирон особисто погрожував сестрі Оменюка П.Ф. - Долинюк і попередив, щоб вона не повідомляла органам влади про те, що сталося з братом, а учасник ОУН Маловський підкинув на подвір'я Долинюк записку погрозливого характеру, про що повідомив Островську Мирону, а останній - Островському Йосипу.

Підтримуючи зв'язок з ОУН, Островський Мирон весною 1946 року створив учасникам ОУН Маловському і Гаврисюку умови для того, щоб вони у Боратинському лісі забрали двох коней, які належали Суходольському спиртзаводу, за що одержав від них 100 карбованців. Влітку 1946 року Островський Мирон за дорученням учасників ОУН одержав від технорука Суходольського спиртзаводу Стеблів і передав їм спирт. Не пориваючи зв'язку з учасниками ОУН, Островський М.Д. і Островський Й.П. за змовою і за ініціативою останнього, в ніч на 14 серпня 1946 року вчинили терористичний акт над радянськими активістами, які брали безпосередньо участь у боротьбі з учасниками ОУН - командиром винищувального батальйону с.Суходоли Островським Л.Д. і бійцем того ж

3
батальону Гриневичем С.М. під час їх чергування на охороні майна Суходольського спиртзаводу.

Островський Йосип особисто розстріляв Гриневича з відібраної в нього гвинтівки, а потім разом з Островським Мироном обеззброїли Островського Луку. Островський МIRON тримав Островського Луку за голову, а Островський Йосип вбив його пострілом у голову.

Після вчинення терористичного акту над Островським Л.Д. і Гриневичем С.М. вони забрали вогнепальну зброю, яка належала вбитим, а Островський Й.П. обшукав кишені вбитого Островського Л.Д.

З метою приховання мотивів і своєї причетності до вбивства, Островський Йосип інсценував крадіжку яблук з саду Островським Лукою, насипав йому за пазуху яблук, а також, погрожуючи присутньому при цьому Хлопецькому С.М., попередив, щоб останній не розголошував про вчинені вбивства.

В протесті ставиться питання про зміну судових рішень відносно Островського М.Д. та Островського Й.П., перекваліфікацію їх дій зі ст.ст.19-56 КК УРСР (в редакції 1961 року) на ст.138 п."в" ч.1 КК УРСР (в редакції 1927 року).

Островського Й.П. зі ст.58 ч.1 КК УРСР (Кодексу 1961 р.) на ст.54-8 КК УРСР Кодексу 1927 р.).

Островського М.Д. зі ст.58 ч.1 КК УРСР (Кодексу 1961 р.) на ст.ст.20-54-8 КК УРСР (Кодексу 1927р.). Пропонується виключити із судових рішень обвинувачення Островського М.Д. в тому, що він був завербований німецькою військовою розвідкою для проведення шпигунської діяльності проти СРСР за відсутністю в його діях складу злочину.

Заслухавши доповідь судді Верховного Суду України Присяжнюк Т.І., прокурора, який підтримав протест, перевіривши справу, та доводи протесту Пленум вважає, що протест підлягає задоволенню.

На попередньому слідстві та в судовому засіданні Островський М.Д. та Островський Й.П. в пред'явленому їм обвинуваченні винними себе визнали повністю.

Їх показання підтверджуються показаннями свідків, іншими матеріалами справи.

Так, Пахолків І.І. пояснив, що в січні місяці 1946 року в його хату, в селі Боротин вбіг Павло Оменюк побитий, а за ним зайшли учасники ОУН Маловський і Буделюк, які вигнали його дружину, дочку і сина з хати. Потім вони з участю Островських Мирона і Йосипа почали бити Оменюка по обличчю руками і ногами, а МIRON - лопатою. Побитого Оменюка

витагнули на двір і на санях повезли в ліс. Через півгодини він почув із лісу два постріли. Через два дні до нього прийшов Лозовий і повідомив, що в лісі лежить труп чоловіка. Він пішов у ліс і побачив убитого Оменюка в нижній білизні.

Аналогічні пояснення дав свідок Похолків М.Й.

Доменюк О.П. показала, що вранці 7 січня 1946 року до них прийшов Островський Мирон і запросив її брата - Оменюка Павла на свято після чого вона його більше не бачила.

Коли ж вона звернулася до Островського М. з запитанням, де брат, той став погрожувати їй, запропонував щоб вона про брата нікому нічого не розповідала.

Свідок Хлопецький показав, що влітку 1946 року Островський М.Д. і Островський Й.П. вбили командира і бійця винищувального батальйону с.Суходоли Островського Л.Д. та Гриневича С.М.

Свідок Гаврисюк С.З. показав, що згідно з домовленістю Островського Мирона та Маловського Петра в лісі були забрані коні, які належали спиртзаводу. Маловський відвів їх до свого батька, а потім коні були продані, а частину грошей отримав Островський Мирон.

Крім показів свідків вина засуджених підтверджується висновками експертиз, з яких вбачається, що смерть Оменюка П.Ф. настала від численних пошкоджень тіла, переломів кісток зводу черепа, численних пошкоджень тулуба і кінцівок; Островського Л.Д. - внаслідок двох вогнепальних ран, які призвели до пошкодження головного мозку, правої легені, кісток черепа та двох ребер; Гриневича С.М. - від вогнепального поранення грудної клітки.

Правильно встановивши фактичні обставини справи, суд разом з тим дії засуджених безпідставно кваліфікував як пособництво у зраді батьківщини.

Островський М.Д. і Островський Й.П. шпигунством не займалися, державної чи воєнної таємниці не видавали, на бік ворога не переходили. Отже їх дії в цій частині, як пособництво, кваліфіковані за ст.ст.19-56 ч.1 КК УРСР безпідставно.

Оскільки по справі встановлено, що Островський Й.П., маючи зв'язок з членами ОУН, ніяких протиправних дій разом з ними не вчиняв, судові рішення в частині його засудження за ст.ст.19-56 ч.1 КК УРСР підлягають скасуванню, а справа закриттю в цій частині за відсутністю складу злочину.

Дії Островського М.Д. фактично проявились в пособництві членам ОУН у викраденні коней, тому їх необхідно було кваліфікувати за ст.ст.20-171 ч. КК УРСР.

Неправильно кваліфіковані судом дії засуджених за ст.58 ч.1 КК УРСР по епізоду вбивства Оменюка П.Ф., оскільки він представником радянської влади не був.

В цій частині їх дії підлягають перекваліфікації з ст.58 ч.1 КК УРСР (в редакції 1961 року) на ст.138 п."в" ч.1 КК УРСР (в редакції 1927 року) як вбивство особо болісним способом.

В решті, тобто по епізоду обвинувачення Островського М.Д. і Островського Й.П. у вчиненні терористичного акту над командиром винищувального батальону Островським Л.Д. і бійцем того ж батальону Гриневичем С.М. їх дії також підлягають перекваліфікації з ст.58 ч.1 КК УРСР (в редакції 1961 року) на ст.54-8 КК УРСР (в редакції 1927 року), тобто законом, який діяв під час вчинення вказаного злочину.

Доводи протесту про необхідність перекваліфікації дій Островського М.Д. на ст.20-54-8 КК УРСР безпідставні, оскільки останній не пособничав, а брав у вчиненні терористичного акту безпосередню участь.

Островському М.Д. обвинувачення в тому, що він був завербований німецькою розвідкою для проведення шпигунської діяльності проти СРСР не пред'являлось, тому в цій частині воно підлягає виключенню з судових рішень.

На підставі наведеного та керуючись стст. 393, 394 УПК України, Пленум Верховного Суду України

п о с т а н о в л я є :

Протест заступника Генерального прокурора України задовольнити частково. Вирок судової колегії в кримінальних справах Львівського обласного суду від 12 травня 1968 року та ухвалу судової колегії в кримінальних справах Верховного Суду УРСР від 18 червня 1968 року в частині засудження Островського Йосипа Петровича за ст. 19, 56 ч.1 КК УРСР скасувати, а справу закрити на підставі п.2 ст.6 КПК України за відсутністю складу злочину.

Виключити із судових рішень вказівку суду про те, що Островський М.Д. був завербований німецькою військовою розвідкою для проведення шпигунської діяльності проти СРСР за відсутністю в його діях складу злочину по п.2 ст.6 КПК УРСР.

В остальній частині судові рішення змінити. Дії Островського М.Д. по епізоду крадіжки коней перекваліфікувати зі ст.19, 56 ч.1 КК УРСР на ст.20, 171 ч.1 КК УРСР.

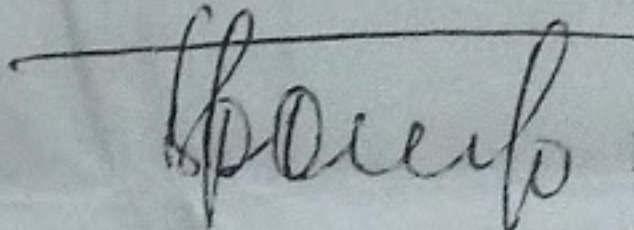
Дії Островського Й.П. і Островського М.Д. по епізоду обвинувачення у вбивстві Оменюка перекваліфікувати зі ст.58 ч.1 КК УРСР (у редакції кодексу 1961 року) на ст. 138 п."в" ч.1 КК УРСР (у редакції кодексу 1927 року). Їх же дії по епізоду обвинувачення у вбивстві Островського Л.Д. та Гриневича С.М. перекваліфікувати зі ст.58 ч.1 КК УРСР (в редакції 1961 року) на ст.54-8 КК УРСР (у редакції кодексу 1927 року).

Вважати засудженими:

Островського Мирона Дем'яновича за ст.54-8 КК УРСР та сукупністю злочинів, передбачених цим законом і ст.20, 171 ч.1, 138 п."в" ч.1 КК УРСР на 15 років позбавлення волі з конфіскацією належного йому майна.

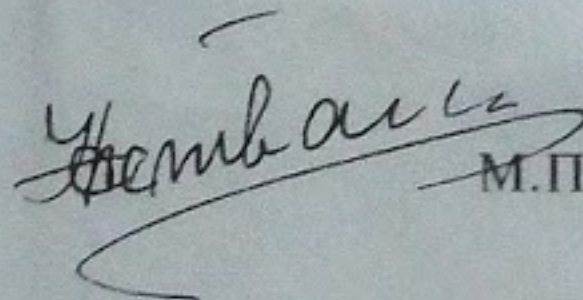
Островського Йосипа Петровича за ст.54-8 КК УРСР та сукупністю злочинів, передбачених цим законом і ст. 138 п."в" ч.1 КК УРСР на 15 років позбавлення волі з конфіскацією належного йому майна.

Голова
Верховного Суду України

В.Ф.Бойко

Секретар Пленуму,
суддя Верховного Суду України

М.П.Селіванов